

Stipendiat for enhver pris?

Henrik Daae Zachrisson
Atferdssenteret, Unirand, Universitetet i Oslo

Kaja Gade Kjerschow

Eilert Ringdal
Forhandlingssjef i Psykologforeningen

Forskning er dårlig butikk for psykologer. Lønnen for stipendiater ved flere universiteter og forskningsinstitutter ligger langt under klinikerlønnene. Hvis lønnstilbudet er for lavt, må psykologer vurdere å takke nei til stillingen. Stipendiater ved Universitetet i Oslo har en begynnerlønn på 310 500 kroner i året. Gjennomsnittlig begynnerlønn for en psykolog i klinisk praksis er 350 000/370 000. Enda verre står det til for spesialister som vil skaffe seg forskerkompetanse. De kan risikere å gå ned over 100 000 kroner i lønn ved bytte av jobb.

Forskerlønninger ved helseforetakene er noe bedre enn ved universiteter og høyskoler. I årets lokale lønnsoppgjør i helseforetakene har Psykologforeningen ved enkelte foretak klart å fremforhandle bedre kompensasjonsvilkår for forskningsarbeid, selv om det ennå er et stykke vei å gå. God forskning er i sitt vesen elitistisk. En forutsetning for kvalitet er at forskerne rekrutteres blant de beste. Helseforetakene må også i sin forskningsvirksomhet bruke lønnsmidler for å rekruttere de gode forskerne.

Forhandlinger må til

Kan Psykologforeningen gjøre noe for å heve den gjennomsnittlige stipendiatlønnen til noenlunde å matche klinikerlønn? Dessverre ikke alene. Dette er et anliggende som krever bidrag fra alle som ønsker å utdanne seg til forskere. Så lenge det er flere søkere enn stillinger og kvalifiserte søkere aksepterer meget lave lønnstilbud, er det vanskelig å snu trenden.

Psykologer må selvfølgelig fortsette å søke stipendiatstillinger. Når tilbudene kommer, må vi derimot forhandle om lønnen. Hvis det endelig lønnstilbudet er for lavt, må vi vurdere å takke nei. Vi kan eventuelt også søke kliniske jobber, og bruke konkurrerende jobbtilbud som forhandlingskort. Dette vil bidra til å synliggjøre psykologens faktiske lønnsnivå.

Hva er prisen vi må betale for en hardere linje? Mange vordende forskere forblir nok i sine kliniske jobber. Dette er uheldig, og i strid med Psykologforeningens klare føring om å øke dobbeltkompetansen blant psykologer, og å styrke psykologisk forskning generelt. Vi risikerer også at andre faggrupper, kanskje spesielt de med mastergrad i psykologi, går inn og fyller «tomrommet» til laveste markedspris. Det er ikke en holdbar situasjon. Psykologer må ha en plass i forskningen, men lønns- og arbeidsvilkårene må ligge til rette for at forskning skal være et reelt og konkurransedyktig alternativ.

Is i magen

Hva skal vi så gjøre? Vi kan velge å si nei til dårlige tilbud, og se spennende forskningsprosjekter forsvinne mellom fingrene på oss. Is i magen kombinert med realistiske forestillinger om hvilken lønn en er verdt, er viktig. Mange helseforetak lønner psykologforskere i nærheten av psykologlønn. Forskning gir status og kompetanse til foretakene, og i tillegg blir store deler av lønnen for stipendiater

subsidiert med eksterne midler! Det koster lite å gi stipendiater en mer naturlig psykologlønn. Forskning i helseforetakene er relevant for foretakets drift, og forskning er en av de sentrale oppgavene foretakene er pålagt å dekke!